

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 24.

V Mariboru 16. junija 1870.

Tečaj IV.

Slovinci!

Spet bomo imeli voliti poslance. Ti dnevi so imenitni in pomembni za Vas.

Zdaj gre za Vaš blagor, za Vašo kri, za Vašo prihodnost, za življenje noroda. Vi veste, da Vaši poslanci niso mogli dozdat nič tega doseči, kar so Vam hoteli pridobiti, dasiravno so se trudili na vse moči. Vi veste, da so zdanje naše ustavne postavke take, ki hočejo v naših (neogerskih) deželah umetno utrditi gospodarstvo Nemcev nad drugimi narodi.

Že se kaže, kako žalosten sad je to nepošteno prizadevanje obrodilo. Na mesto miru in prijateljstva med narodi, na mesto edinostnega dela za skupni blagor je prišlo ščuvanje enega naroda proti drugemu. Za denar iz Vašega davka so se plačevali podkupljivi časopisi, kateri so Vas najgrje zasramovali. Pomanjkovalo je denarjev za šole, ceste in druge potrebne naprave; pri tem so se nekateri posamezni veljavni, s svojim dolžnostim nezvesti možje bogatili in bogatili.

Na jugu cesarstva so opravne gosposke tako nesrečno gospodarile, da se je bil vzdignil krvav punt.

Zmedenost, zmešnjava in nezadovoljnost je tako strašno narastla, da so se čedalje bolj nesramno oglašali glasovi o razpadu našega cesarstva.

Naše severne brate Čehe so ustavne postavke tako žalile, da niso šli v državni zbor. Potem je v državnem zboru gospodujoča nemška večina zagovornike drugih narodov in njih pravične želje tako ošabno zametavala, da so tem prisiljeni zapustili državni zbor. Zato se je naš svetli cesar odločil, svoje le na eno stran pravične ministre odpraviti, državni zbor in deželne zbornice razpustiti in razpisati nove volitve; pri tem je blago željo imel, naj postane Avstrija velika domovina vsem svojim narodom naj bode vsem enako pravična, enako skrbna in dobra mati.

Ali ravno tisti ljudje, ki so tri leta imeli vso oblast, pa so vendar zavoljo svoje notranje puhlosti tako žalostno onemogli, zbirajo spet svoje moči, da bi, če mogoče, še hujše proti nezadovoljnim ljudstvom Avstrije ravnali.

Ker so preveč gospodovanja željni, preveč samopridni, premalodušni, da bi dali enako pravico in enako priliko razvijanja tudi narodom ki niso nemški in hočejo svoje narodno življenje ohraniti, ki pa nič več ne tirjajo, kakor kar Nemci imajo; in ker so pa vendar preslabi, da bi sami vse nezadovoljne narode zatrli, sklenili so ti ljudje neblago zadosti, Poljakom nekoliko kosov tega vreči, kar želé in jih tako odpraviti, s tem pa toliko moči pridobiti, da bi pravice Čehov in nas Slovencev pogazili.

Tako hočejo delati nemški most čez život slovenskega naroda do jadranskega morja, tako hočejo tudi naše slovenske dežele stisniti v neko zedinjeno Nemčijo; tako hočejo, da bi resnična postala beseda enega nemškega poslanca izmed teh ljudi, ki se je enkrat grozil: „čez petdeset let ne bo nobenega Slovenceva več!“

Slovinci! ali hočete, ali morete pomagati pri tem delu? Ali hočete kopati svoj lastni grob? Ali je morebiti tako nepravično, ali komu toliko škodljivo kar so Vaši poslanci in možje Vašega zaupanja v Vašem imenu tirjali, da bi jih ehvaležni od dela za domovino poklicali?

Kakor Vi, želé Vaši zagovorniki svobodno, mogočno

Avstrijo; hočejo da bi bila zavetje za vse svoje narode, da bi na zunaj in znotraj s pravičnostjo močna in častena postala. Ker poleg tega hočejo ohraniti in zavarovati slovenski rod, morajo tirjati, da se decemberska ustava tako premeni, da bode vsak narod svoje reči v postavodajalstvu in pri upravnem gospodarstvu samostojno oskrboval toliko, kolikor to samostojnost dopušča skupno državno življenje. — Torej morajo tirjati tudi, da dobi naš jezik v kanceliji in šoli svoje pravice, in da se bo iz deželnega premoženja za Slovence primerno toliko storilo, kolikor plačujemo deželne doklade. Te tirjatve, dragi rojaki, so pravične, morajo se Vam izpolniti, ako hočemo kot narod živeti in napredovati na duhu in premoženju.

Zato, Slovinci! izrecite na dan volitev očitno pred vsem svetom, da ste enih misli z Vašimi zagovorniki, ki so bili in hočejo ostati sinovi svojega roda. In Vi, rojaki, ki niste še spoznali, za kake svete reči zdaj gre, zbudite se, odprite oči in stopite k možem, ki so delavni za blagor naroda! Zavrnite lažnjive besede naših sovražnikov, ki s plašcem prijateljstva k Vam hodijo; oni so z Vami le tako dolgo, dokler jim gre svoje število povečati, oni Vas hočejo ločiti od mož vašega zaupanja, zato da bi Vas na dvoje spravili in potem needine premagali. Ob dnevu volitve govoré v Vašem jeziku, vroče govoré za ravnopravnost, razobešajo oklice v Vašem jeziku, si pripenjajo trakove naših barv, drug dan pa imajo samo zasmehovanje in zaničevanje za Vaša najbolj sveta čutila. Napredek in svobodo Vam obetajo. Kakor da bi Vaši sinovi ne bili vneti za tisto edino pravo svobodo, ki svoje bogate darove seje v enaki meri vsem narodom. Vaše zagovornike Vam obrekujejo, da nemško sovražijo in zadušujejo, kakor da bi Vaši poslanci tako nespametni bili in ne sprevideli, kako more koristno biti, jezik sosednjega kulturnega naroda poznati! Ko pa spoštujejo tuj jezik, ne morejo nikdar pripustiti, da bi se naš domač, naših mater jezik za vrata stavil! Kot klerikalce zmerjajo možé, ki so vsemu preganjanju kljubu delavni za Vaše dobro, za čast našega naroda, za njegovo budenje in podučenje. Vprašamo vas, ali bi se mogli obrniti od mož, ktere dobro poznate in od kterih smete biti prepričani, da so in bodo vselej in na vse strani se potegovali se za pravico in napredek.

Pač ne marajo Vaše duhovne v posmeh staviti, ne marajo s hudobnimi besedami skruniti vere in kaliti Vam dušni mir in buditi dvom. Možje iz naroda, vprašajte svoje srce! Ali hočete izrežati svoje otroke brez vere? Ali hočete da bodo pozabili, da so kristjani? Ali jih hočete med svet poslati s praznim srcem, brez ljubezni do Boga in do naroda? Hočete da nehajo Slovinci biti, da bodo omahljiva podloga ošabni tujčevi peti? Ali hočete, da bi se Vaši sinovi nekda sramovali morali očetov, ki so popustili sveto domačo stvar? Nikdar! Tega nečete!

Zatorej pristopite k možém, ki so pripravljeni za Vas v boj iti, njih čaka dosti britkih ur, velike žrtve, treba jim je neomagljivosti in srčnosti, in oni nečejo in ne pričakujejo drugega plačila kot Vaše zaupanje. Vaša skrb bodi, da jih podpirate, zvesto in odkritodušno vselej.

G. M. Herman.

Srce mi je od veselja igralo, ko sem izvedel, da velečastit g. Mihal Herman, sodnik v Voravi spet kandidira v Ptujskem volilnem okraju za poslanca v štajarski deželni zbor. —

Kolikor jaz osebno in po njegovih govorih g. Hermana poznam, moram reči, da si boljšega zagovornika nobeno ljudstvo izvoliti ne bi moglo, kakor je on. G. Herman je poštena duša skoz in skoz, on ljubi pravico čez vse, in ravno zato, ker je popolnoma pravičen, se je, če ravno rojen Nemec, tako močno in izvrstno potegoval za Slovence, ker vidi, da se njim v mnogem krivica godi. Če ravno je cesarski uradnik, je vendar kot poslanec neustrašljivo vsikdar proti vladi stal, če je šlo za korist našega naroda, in vsikdar tirjal od nje, kar se po postavi od nje tirjati sme. Kar se tiče njegove delavnosti, moram reči, da je kot poslanec delaven noč in dan, če je namreč potreba in gre za korist Slovencev. Kot govornik ima sicer slab glas, ali on govori mirno, brezstrastno in vsaka njegova beseda je čisto zlato; vsi njegovi govori so popolnoma logični in vsaka beseda dobro premišljena in na svoje mesto postavljena.

Gosp. Herman prekosi s svojimi govori vse druge govornike v graškem deželnem zboru, in tukaj ne izjemam niti od Nemcev tako visoko čislane Rechbauerja, niti M. Blagotinška, in še pristavljam to, da če bi bil g. Herman poslanec nemške stranke in bi se za Nemce tako izvrstno potegoval kakor se je za Slovence, bi ga gotovo že dalnej bili poslali v državni zbor, in morebiti ne bom premalo rekel, če trdim, da bi že zdaj sedel v ministerstvu, in sreča bi morebiti bila za celo Avstrijo, če bi to bilo, ker tako skoz in skoz poštenih, pravičnih, vernih in delavnih mož ima Avstrija malo, kakor je g. Herman. Naj bolj mojstersko delo g. Hermana je „Interpelacija slovenskih poslancev v deželnem zboru l. 1869“. Ta interpelacija je neprecenljivi zaklad za Slovence, iz katerega se lahko jemlje vse potrebno orodje za branjenje in tirjanje narodnih pravic; ta interpelacija podiguje g. Hermana med najimenitnejše može svojega časa. „Slava!“ in tisočkrat „Slava!“ Zato kličem, in naj kliče vsak rodoljub g. Hermanu in onim rodoljubom, ki so ga že dvakrat volili v deželni zbor!! ker boljšega zagovornika bi bili težko našli, in če bi ga iskali po celem cesarstvu in še dalje.

Vam pa, častiti volilci slovenskih sosesk ptujskega in rogaškega volilnega okraja, od katerih upam, da boste tudi zdaj g. Hermana volili za svojega poslanca, Vam rečem, da Vas zavidam in sicer samo zato, ker se ne morem četi tudi med Vas, med Vas, ki boste tako srečni, da boste volili občno slovečega in tako zlo imenitega moža za svojega zastopnika, ki bode spet noč in dan delal za vašo korist. Zavidam Vas, ker njegove časti in velike zasluge grejo tudi njegovim volilcem. Brati, Slovenci, dragi rojaki ptujskega in rogaškega volilnega okraja, soglasno tedaj spet volite 23. junija t. l. g. Hermana za vašega poslanca, in na veke Vam bode hvaležna mati Slovenija! — „Slava g. Hermanu, slava njegovim volilcem!“

Rodoljubovič.

Slovenski kandidati za deželne zbore.

Po časnikih smo izvedeli, da je ljubljansko politično društvo „Slovenija“ postavilo te-le kandidate za kranjske deželne poslance na kmetih:

1. Za Kamnik in Brdo: gosp. Jan. Toman-a, dekana v Moravčah.
2. Za Kranj, Trzič in Loko: gosp. Fr. Kramar-ja, in dr. Radoslava Razlaga, advokata v Ljubljani.
3. Za Radolico in Kranjsko goro: g. Lovro Pintar-ja fajmoštra na Breznici.
4. Za Postojno, Planino, Senožeče, Lož in Bistrico: gosp. dr. Etbin Costa, advokata v Ljubljani in Matija Koren-a, posestnika v Planini.
5. Za Vipavo in Idrijo: gosp. Jurija Grabrijana, dekana v Vipavi.
6. Za Novomesto, Kostanjevico in Krško: gosp. Jožefa Zagorc-a, posestnika v št. Jerneju.
7. Za Trebno, Zatičino, Žužemberk, Mokronog, Litijo in Radeče: gosp. Jožefa grofa Barbo-ta, grajščaka v Rakovniku, gospoda Miha Tavčar-ja, fajmoštra v Vačah in gosp. dr. Lovro Toman-a, advokata v Ljubljani.
8. Za Kočevje, Lašče in Ribnico: gosp. Luka Svetec-a in gosp. Petra Kozler-ja v Ljubljani.
9. Za Črnomelj in Metliko: gosp.

Martina Kramarič-a, posestnika v Radovici. Za ljubljansko in vrhniško okolico kandidira g. dr. Bleiweis in dr. Poklukar; za mesto Ljubljano g. J. Horak in dr. Kozler ali Jernej Zupanec; za Trzič, Kamnik in Radolico g. Murnik, za Idrijo g. M. Lipold; za Postojno, Lož in Vrhniko g. A. Kotnik; za Novomesto in druga dolenska mesta g. Rudež, za Kočevje g. Košir; za Kranj in Loko g. Jugovic. Kupčijska zbornica pa hoče voliti g. dr. Zarnika in Horaka.

Dalje je politično društvo „Soča“ v občenem zboru izvolilo te-le kandidate za goriški deželni zbor: Za občino goriškega okraja dr. Lavrič-a, odvetnika v Gorici in Jož. Faganela, podžupana v Oseku; za občine sežanskega okraja, dr. Abrama, deželnega tajnika in Antona Šuca, župana v Pliskovici; za občine tominskega okraja, dr. Tonkli-ja, odvetnika v Gorici in Andreja Lapanje-ta, župana na Ponikvah in za obrtnijske kraje g. Andreja Winkler-ja, c. k. okrajnega glavarja v Tominu. Voliti bi se bili imeli še trije kandidati za veliko posestvo; po nasvetu Klavžar-jevem pa se je to odložilo in društveni odbor pooblastil, da še le po dovršenih volitvah v občine in trge, kandidate za veliko posestvo nasvetuje.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Pošiljatev in zaznamovanje.

Če bi se taka drevesa kam poslala, jih je 10 do 12 vkupaj zvezati; med debla in posebno okoli korenin se mahu nadeva, ki naj bo bolj suh, če se drevesa v jeseni odpošljejo, bolj vlažen pa, če se spomladi kam pošljejo. Na prikrajšane korenine je treba posebno gledati, da so z mahom dobro zavite in razpoložene; potem se vse breme s slamo obda in povije, da se ne poškodvajo in po poti ne posušijo.

Kdor hoče vedeti, kar ima in kar drugim prodaja, mora si, kakor je že rečeno in nikoli ni zadosti priporočeno, požlahnjena drevesa v gospodarske bukve skrbno zapisovati in sicer: ime žlahnega sadu, pleme, leto in dan cepljenja, od kod, iz katerega kraja in sadjerejca, način požlahnjenja itd. posebno pa številko drevesno in mesto, na katerem je vsajeno. Ta številka se v trešico vreže in na drevesce obesi, če je pa daljša, pri drevesu v zemljo vtakne, ali pa v pristavljeni količ vreže. Tudi je dobro, število vrst sadunosnih dreves zapisati, in po vrstah jame ali stališča dreves, kder rastejo, v gospodarsko knjigo zaznamovati, da se lože vé, če bi se ktera drevesa pokradle ali posušila, kakošnega plemena da je bilo. Najbolje pa je, zemljevid ali mapo za tak sadunosnik narediti, če ravno ni izvrsten, da je le število dreves in pleme očitno razviditi.

Legs sadnega vrta.

Sadje najbolj stori na prostornem in solnčnem kraju, kder more solnce drevo zgreti, da kadar je v muzgi, ga toplota naredi gnati evetne popke in ocveteno sadje dozoriti tako, da je sladko in prijetno za vžitek, ktero na odločnem kraju nikoli popolnoma okusno ne dozori.

Močvirni, ilovčni kraji so za nektera plemena sadja nedostojni. V takih krajih črešnje, breskve, marelice ne storijo, še hruške in slive ali češplje ne rode. Da bi se pa taki kraji na suho djali in zemlja zboljšala, bi potem vse tako sadje ondi dobro rodilo. Se celo po vasih, ki nimajo nič sadja, bi ga lahko imeli, če bi hteli pripraviti svet za-nj; zakaj tudi v peščenem ali slabem svetu ali v kamnitem kraju se dá s poboljšanjem zemlje, zlasti tistega mesta, kder ima drevo rasti, s pridnostjo v kratkem prav lep in koristen sadunosnik narediti.

Sploh sadno drevje rado raste in sicer:

Jablane ljubijo močno slinjevko, globoko zemljo po širokih prostornih krajih, pa ne zlo gnojne zemlje. V vrtni prsti preveč v les rastejo; v prepusti zemlji pa slabo se obnašajo, slabo rodijo in hitro ostarajo. Večkratno okopavanje jim bolj hasne ko gnoj, pa tudi rodovitnost pomnoži. Jabelko je evropsko sadje, ki ne stori v bolj toplih krajih, že na algirskem v Afriki ne.

Hruške ljubijo bolj rablo zemljo, zlasti prstenino, kakor je po vrtilih; v mrzli ilovici ali slinjevki ne storijo dobro; apnica pa jim jako hasni, in če je drevo na solncu, bo sad sladek, prijeten in lepodišeč. Kder je malo ilovce, vrtni prsti in peska, taka zemlja hruškam naj bolj tekne. Dokler so drevesa še majhna, jim okopavanje zlo koristi. Hruške rastejo po vsi Evropi; pa tudi v zgornji in spodnji Afriki, kder ni preveč suho.

Črešnje in višnje ne ljubijo gnojne vrtno zemlje, bolj pa apnico s kremenom zmešano in sprsteno listje; tudi okopavanje jim hasni. Kdor višnjam z dobro zemljo, prstenino gnoji, mu trud z veliko rodovitnostjo povračajo. Črešnje tudi v mejah in med kamenjem rade rastejo in dolgo trpijo.

Slivno drevje kakega koli plemena hoče dobro gnojno zemljo imeti, kakor je vrtna prst. Zato pri bišah, kder imajo dobro zemljo, po svinskih dvoriščih in pašnikih, kder živina gnoji in so gosto posajene, dobro storijo; še celo pri cestah se uspešno obnašajo, ker cestni gnoj dobivajo; po takih krajih tudi sad veči in prijetniši dozori. V slabi, plitvi zemlji brž ostarajo in strnjeviyo, in tak sad je reven, kisel in pust.

Orehi ljubijo vsako zemljo, vendar v pečevju ali skalovju se najbolj obnašajo, da le korenine gnati morejo, in velika, rodovitna drevesa zrastejo; škoda, da so mraza zlo občutljivi.

Kostanj je manj občutljiv in vsako zemljo tudi na odsolnčni strani za ljubo ima, zraste pa veliko drevo, ki meri več čevljev v premeri na deblu, če se od mladega trebi in čedi, pa tudi raje rodi in veči sad ima.

Breskve in marelice ljubijo dobro zemljo, ktera se skrbno okopava, kakor se to po vinogradih opravlja, ker jih ljudje navadno izrežajo, ker hočejo jako solnčne in tople kraje, kamur ostri vetrovi ne pihajo. Marelice posebno dobro storijo pri ozidju ali pri stenah na južni strani, kder so pred burjo in severom obvarovane.

Breskve in marelice so čislani sad, in že zategadelj je dobro, taka drevesa po vrtilih in bliže hiš ali stanovašišč imeti; ravno tako je z nekaterimi žlahnimi jabelki in hruškami; da sadje pokradeno ne bo.

Dopisi.

Od Novevasi. (Katoliško politično društvo v Novi Vesi.) — V slov. bistriški okolici se je v svoji seji binkoštni ponedeljek poleg drugega tudi o programu štirskih slov. poslancev razgovarjalo. Ker v programu ničesar ne najde, kar bi se z namenom kat. pol. društva ne zlagalo, se še le marveč nadja, da je program lepa stopinja dalje do zaželjenega in kaj krvavo potrebnega miru in složnosti, zato ona kandidata za mariborski volilni okraj, vrla Slovenca gosp. Dr. Fr. Radej-a, notarja in posestnika in gosp. Dr. Ivana Serneca, advokata in posestnika. Obadva v Mariboru, živo priporoča.

Za kat. polit. društvo v Novivesi meseca junija 1870.

Gregor Donik, prvomestnik. Anton Auernik, namestnik.

Janez Šohar, odbornik. Gregor Zafošnik, odbornik.

Marko Leskovar, odbornik.

Od sv. Antona na Pohorju. — Kakor resnično se izpolnjujejo besede našega velečenjenega g. dr. Vošnjaka, o okrajnem zastopništvu, ki je pisal v knjižici „Slovenci, kaj čemo!“ da se okrajna zastopništva ne bodo vkoreninila v ljudstvu, se bodo nepotrebna zdela itd., se vidi iz pritožeb iz vseh hravev naše domovine, se vidi iz tega, ko naš srenjski odbor ni hotel voliti volilnega moža za volitev okraj. zastopa, in je naravnost odpisal, „da nimamo nobene koristi od njega“, razun velike okrajne priklade, slabe ceste itd. Se vé da nam to ni obveljalo, vendar škoda, da niso tudi druge občine tako svoje misli izrekle, videlo bi se iz tega, kako nemškutarsko okrajno zastopništvo za nas skrbi.

Iz Ormuža. Mi Grabčani Velkonedelške fare, ktere bi neki velikaši Velkonedeljski radi malo k zameti imeli, protestiramo proti dopisu iz Ormuža v „Slov. Gosp.“ št. 14, ker imamo že več ko 30 let lastno šolo na Runči; pomilujemo pa tiste Velkonedelške farmane, kteri svoje otroke k Velikinedelji v šolo pošiljajo, ako so, kakor se čuje, njihovi velikaši srenjski predstojniki, šolski ogleda, šolski možje molčali, kadar jih je lani trikrat glasno vpričo M— gospod

komisar s Ptuja vprašal, če bi kako odškodnino za tako zlo zapuščeno šolo, ktera se podreti hoče in ktero bodo od križnikov, ki so bili patroni šole, prevzeti mogli, tirjali?

Če so res molčali, tak so za križnike skrbeli, so vrable z ptujega prosa gonili, da proso farmanom pozobljejo, so bili omenjeni možje pametnejši kakor tisti, ki so si tele napravili, ga pozlatili in molili. Srenjski predstojniki, velikaši, šolski ogleda, šolski možje se ne morejo pred farmani opravičiti; jalšov bi bil njih izgovor. Reči, da niso čuli, kadar jih je komisar zavoljo odškodnine vprašal, ali da niso bili takrat nazoči (nekteri so gotovo bili, drugače bi nebi mogel vprašati), je prazna reč, ker se protokol vsikdar prej prebere, kak se kdo podpiše. Edini resnični zgovor, ktereга bi vam mi Grabčani pustili veljati, bi bil, da bi rekli: Mi smo nemškutarji in nismo dolžni za hasek Slovencev skrbeti, mi se ravnamo po ptuji glavi, ker svoje nimamo, ali tak plitvo pamet, da ne vemo presoditi, kaj je k hasni farmanov; to pač razumemo, kaj je k našemu hasku, saj nas M— uči, ktereга vedno za nauk vprašat hodimo. Ako Vaši srenjski predstojniki itd. so res molčali in odškodnine ne tirjali, ktera bi farmanom po pravici šla in njim veliko pomagala pri popravkih šolskega hrama, taki niso prijatelji Vaši. Pri volitvah tedaj bodite pazni, nikdar ne volite več takih možev, kteri za Vaš hasek ne skrbijo, tudi ne tistih, ktere bi Vam g. oskrbnik M— ali pa Vaši nemškutarji priporočali. Za en čas z Bogom.

Eden v imenu mnogih, kteri v duhu prebiva v Kumu.

Politični ogled.

V Avstriji ali prav za prav v Cislajtaniji se zdaj vsa politika suče okol volitev v deželne zборе; povsod se nahajate dve stranki, v nemških deželah se bori konsevativna stranka s tako imenovano liberalno; v slovanskih deželah pa narodna stranka z nemškutari, ki hočejo z vso silo narodno stranko potlačiti in samo gospodovati čez vso deželo. Borba bode tedaj povsod strašna in še le v 14 dnevih bomo izvedeli, ktera stranka bo zmagala. Velika pozornost, stalnost in delavnost je potrebna pri narodni stranki, ker, kakor se sliši, bode vlada nasprotnike podpirala pri volitvah. —

Iz Hrvaške se piše, da se je proti predsedniku razpuščenega društva „Kolo“ začela disciplinarna preiskava. Ko so mu pred kratkim njegovi dijaki hoteli napraviti neko serenado, so jih hajduki razpobili. Veliki del članov razpuščenega društva „Kolo“ in „Zora“ se je podalo okinčano z narodnimi traki, v Križovec, kder se jim je na čast napravila velika veselica. Mesto je bilo lepo razsvetljeno. — Gosp. vladiki Strossmayerju in g. Vončinu ste se poslali zaupni pismi. Vlada je poslala precej veliko trumo žandarrov tamo. Dalje so prišli glasi iz Zagreba, da sta profesorja gg. Bratelji in Jagič ob službo djana, in da so na to tudi drugi profesorji, kakor: Paver, Diakovič, Markovič, Keller in Sajatovič se odpovedali službe.

V Dalmaciji je volilno gibanje prav živahno, upa se vendar, da bodo zmagali narodni.

Iz Pruske so prišli glasi, da bode kralj izklican za nemškega cesarja. To bode tedaj veselje po celi veliki Nemčiji in se bode gotovo tudi raztegalo do nemških narodnjakov v Avstriji.

Italijanski in Portugijski kralj sta si prišla nekaj na vs križ in italijanski poslanec je zapustil Lizabon.

Novičar.

(Tabor pri Kapeli), to je na Novej Slatini spo-dej Radgone 19. junija t. l. ali prvo nedeljo po telovem popoldne ob treh. Slovenci! zberimo se zopet enkrat na slovenski zemlji, pokažimo svetu, da smo Slovenci in da Slovenci hočemo ostati. Živila Slovenija!

(Mariborska čitalnica) je napravila 12. t. m. prvi izlet v Ruše, ktereга se je vdeležilo mnogo rodoljubov. Pred pol-danom so pevc pevali v cerkvi Miklošičevo mašo in sicer prav izvrstno, popoldne pa je bila prav narodna veselica pri g. Glasarju. Lepih govorov, pevanja in napitnic ni bilo konca ni kraja.

(Tabora v Cerknici) se je vdeležilo 12000 ljudi.

(Fric Brandstetter.) V pravdi gosp. dr. Dominkuša zoper Fric-a Brandstetter-a se je prošnja slednjega, naj bi druga in ne mariborska sodnija črez njega (Brandstetter-a) sodila, tudi od najviše sodnije na Dunaji zavrgla in bode vsled tega kazniška razprava zoper g. Fric-a Brandstetter-a 4. julija t. l. — Tedaj temu možeku vse obrekovanje, žuganje, sumničenje in psovanje mariborske sodnije ni nič pomagalo in možek, ki se obnaša kot ogleda sodnij in drugih javnih zavodov, ako ravno druga nič ne zna kakor šuntati in psovati, se bode vendar iz svojega visokega prestola svojemu navadnemu sodniku podvreči moral. Dobrega je na tem na vsak način to, da se je s tem značaj Frica Brandstetter-a tudi v najviših krogih spoznal. Kakor znano, je bil Fr. Brandstetter pri prvi razpravi razžaljenja časti krivega spoznan in obsojen.

(G. Konrad Seidl) hoče spet biti poslanec v štajarsko-slovenskem volilnem okraju, t. j. mariborskem. Če premislimo, kako hudo je g. Seidl v svojem lanskem programu obrekoval naše slovensko duhovstvo in sploh Slovence, skorej ni misliti, da bi mu le en sam Slovenec dal svoj glas. O naši duhovščini je rekel, da je „temna moč, ki le po neumnosti ljudstva hoče svojo srečo najti,“ da je „črna drbal“ in da „je njih domovina Rusija in Rim.“ O naših rodoljubih je pa rekel, da „z ruskimi denarji in hrepenenju po Rimu očetnjavo poginu izdajajo.“ Če še na tako obrekovanje pri prihodnji volitvi njemu glas da, tega ne bomo več rajtali med Slovence!

(G. M. Herman) nas je pooblastil, da naj oznamimo, da je gola laž, da bi on kandidiral v nemškem volilnem okraju Hartbergu, kakor so to nemški časniki iz hudobije razglasili. Mi dobro znamo, da gosp. M. Herman noče druge kandidirati, kakor v ptujsko-rogačkem volilnem okraju, kder je že bil dvakrat izvoljen. Pri tej priložnosti smo prisiljeni tudi opomniti, da g. Herman res prav lepo skrbi za podnik in korist prebivalcev svojega volilnega okraja, ker že blizo dva meseca pošiljamo na njegove stroške 78 listov „Slov. Gospodarja“ prebivalcem njegovega volilnega okraja. Dalje smo tudi zvedeli, da je g. Herman bil on poslanec, ki je naročil 8 iztisov vseh številk lanskega „Jurja s pušo“, ki je gotovo bil tudi razdeljen med njegove volilce. Mož, ki tako skrbi za svoje volilce, bi zaslužil, da bi ga spet volili soglasno.

(G. Hüchtl), bilježnik v Ljutomeru je razposlal nemška povabila vsem županom ljutomerskega okraja, v katerem nanzanja, da je začel svoje poslovanje. Da je z nemškim povabilom vse tamošnje rodoljube strašno razžalil, ni treba nikomur praviti, ki pozna vrle in iskrene narodnjake ljutomerske okolice. Župani pa so mu tudi nemška povabila nazaj poslali in sicer s prav čudnimi pristavki. Gospod bilježnik! če bodele tako ravnali, bodele morali v kratkem pobrati kopita in šila in romati za g. Högelsbergerom.

(Strašen požar v Carigradu.) 5. t. m. je izišel v Peri, nekem velikem delu mesta, ogenj, ki je naglo pograbil ves ta del, pogorelo je v kratkem više 2000 hiš in više 3000 rodovin je postalo nesrečnih; mrtvih so dozday našli že blizo 2000 ljudi. V tem delu mesta se nahajajo poslopja skorej vseh evropskih konzulov, ki so skorej ob vse premoženje prišli, tukaj so tudi vsa kristjanska društva in kristjanski trgovci, ki so tudi ob vse premoženje prišli. Nesreča se niti popisati ne da. Pravi se, da so Turki navlašče mesto užgali.

(Društvo čbelarjev) bode imelo 5. julija v Mariboru shod in je že izvolilo g. Bankalarija, župana mariborskega za predsednika.

(Mariborska semeniška knjičnica ud „Slov. Maticе.) Leta 1867 v jeseni so mariborski bogoslovci začeli med seboj nabirati denar v ta namen, da se plača za semeniško knjižico ustanovnina pri „Slov. Matici“ k čemur je, kakor znano, potrebno 100 gld. Zdaj je ta znesek že nabran in tudi poslan blagajniku matičnemu. Dobro bi bilo, če bi ta prav rodoljubni izgleđ posnemali tudi drugi bogoslovja dijaki, čitalnice in sploh vsa slovenska društva.

(Tabora v Sežani,) kteri je bil 29. maja, se je vdeležilo blizo 7000 ljudi. Rezolucije so bile večidel one iste, kakor pri drugih taborih, in so se vse soglasno sprejele.

(Kako se tati v naših ječah poboljšajo.) Neki hlapec, ki je bil ravno iz ječe izpuščen v kteri je bil zaradi tatbine, pride pred kratkim v neko krčmo v Tirnavi in naroči kupico vina. Ko mu lepa 18 let stara krčmarova deklica vino pri-nese, jo popadne, vrže in nji v usta zabije 9 palcev dolgi

in 3 palce debeli leseni klin in jo tako umori, ker klin je v zatilniku van prišel; na to pobere denar in druge stvari, ktere so kako vrednost imele in odide; ni vendar daleč prišel, ker so ga čez neke dni že v Tirnavi v neki krčmi vjeli. Pravi se, da je pri sodnji že obstal svoje hudodelstvo. Zato pa se naj le prav usmiljeno ravna s tati v ječah in se jim naj le dava obilno in dobrih jedi, ti se bodo že zboljšali, kakor ravno popisani primerljaj kaže.

(G. Gleispach,) dozdayni deželni glavar štajarske se je odpovedal kandidature v deželni zbor, ravno tako tudi dr. Waser.

(G. Božidar Raič) je imenovan za župnika pri sv. Barbari v Haložah.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž- dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	3.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	70	4	70	5	10	4	60
Rži	3	50	3	50	3	30	3	60
Ječmena	2	80	0	—	3	70	0	—
Ovsa	2	5	0	—	2	40	3	—
Turšice (koruze) vagan	3	55	3	50	3	50	3	70
Ajde	3	10	3	10	3	50	2	80
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	—	1	75	1	80	1	80
Govedine funt	—	21	—	27	—	26	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine črstve funt	—	26	—	26	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18" " " "	—	—	6	—	0	—	—	—
" 36" mehkih " "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18" " " "	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" " mehkega " "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	2	50	2	—	1	90	2	80
Slame cent v šopah	2	—	1	50	0	95	1	60
" " za steljo	1	60	1	20	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	40	—	42	—	44	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 117.25.

Narodno drž. posojilo 95.90.

Loterijske srečke.

V Trstu 11. junija 1870: **33 61 58 20 84**

Prihodno srečkanje je 25. junija 1870.

Vabilo na naročbo.

Konec prvega polletja našega četrtega tečaja se bliža in „Slov. Gospodar spet vabi na naročbo. Pri tej priložnosti bi spet lahko ponovili častitim bralcem svoj program, tega vendar takrat ne storimo, temoč samo opomnimo to, da so glavne točke našega programa te-le, da hočemo, kakor do zdaj, po zmožnosti podučevati drage svoje rojake v vseh potrebnih gospodarskih, obrtnijskih in političnih stvarih, in da hočemo zbujati še zmirom nekoliko pospani duh našega dragega naroda, posebno pa delati do tega, da narod razvidi potrebo združenja vseh Slovencev v jedno celoto „Slovenijo“, če hoče priti do boljšega.

Častiti bralci, ki so bili naročeni samo na pol leta, so lepo prošeni, naj še dalje podpirajo nas z naročnino in s tim, da tudi drugim priporočajo naš list, kdor se še zdaj naroči na celi letošnji tečaj, še dobi vse liste.

Podpirajte nas, dragi rojaki duševno in materialno!

Vredništvo.

 Današnjemu listu je pridana priloga.